

هوش مصنوعی برای مدیران

سید محمد محمدزاده ضیابری

مدیرعامل شرکت پردازش هوشمند ترگمان

هم‌بنیان‌گذار گروه مشارکت هوشران

رئیس کمیسیون هوش مصنوعی

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای

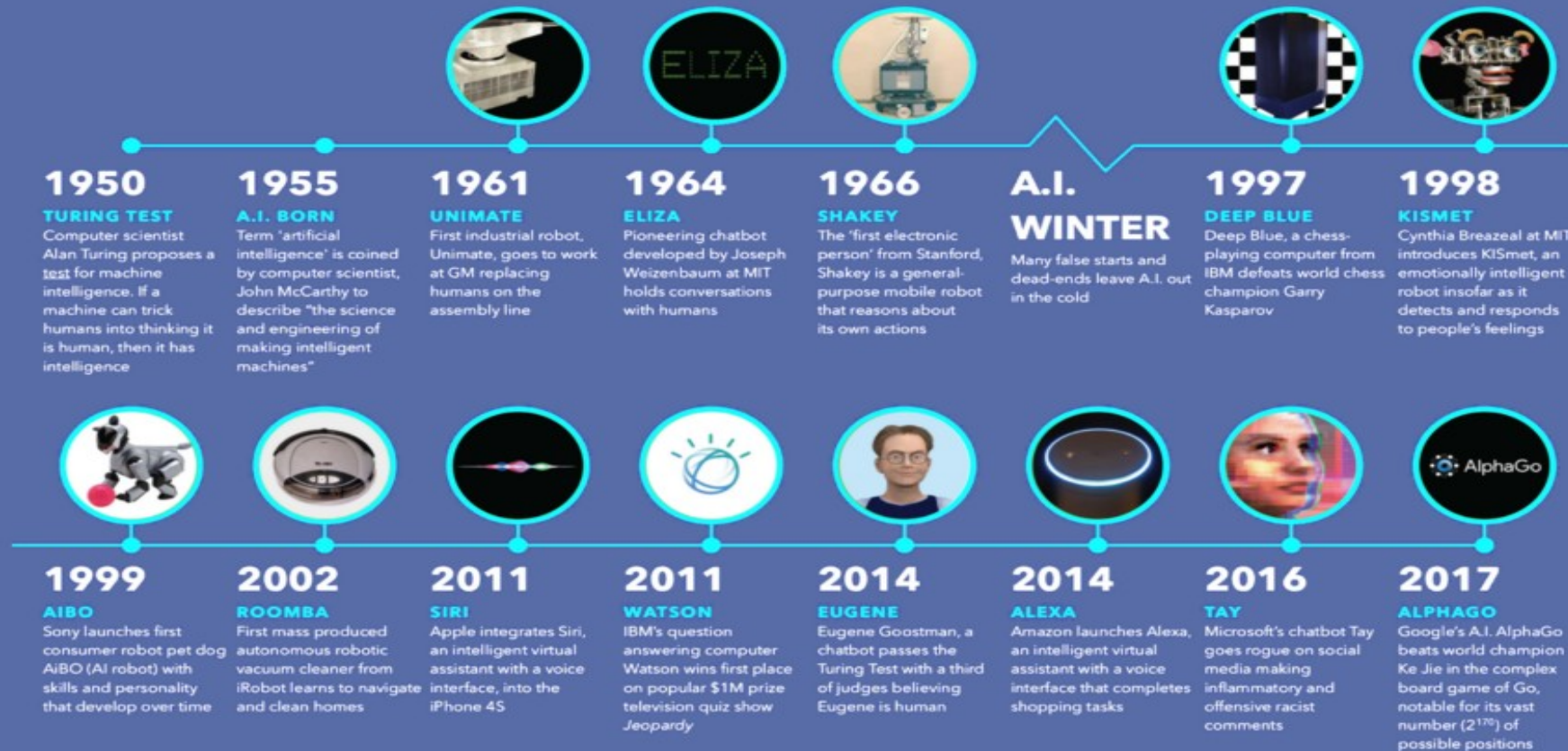
طرح دوره هوش مصنوعی برای مدیران

ردیف	موضوع	شیوه	ساعات
۱	مقدمه‌ای بر هوش مصنوعی، هوشمندسازی و اینترنت اشیا	نظری	۲
۲	شباهت‌ها و تفاوت‌های هوش مصنوعی و یادگیری ماشین	نظری	۱
۳	هوش مصنوعی چه چیزی نیست و چه انتظاری نداشته باشیم	نظری	۱
۴	تفکر حل مساله در هوش مصنوعی	تعاملی	۸
۵	زیرساخت‌های هوش مصنوعی و حکمرانی داده‌ها	نظری	۴
۶	بلوغ سازمانی برای هوش مصنوعی	نظری	۲
۷	امنیت در هوش مصنوعی	نظری	۲
۸	مروری بر ابزارها (LLM, SLM, LxM, ...) و مهندسی هوش مصنوعی	نظری	۴
۹	کاربردهای هوش مصنوعی در صنایع هدف به انتخاب مدیران	تعاملی	+۸

بخش اول: مقدمه‌ای بر هوش مصنوعی و هوشمندسازی

تاریخچه مختصر هوش مصنوعی

چهار مفهوم متعامل

کلان داده: مجموعه داده‌های بیش از حد بزرگ یا پیچیده که نمی‌توان با نرم‌افزارهای کاربردی پردازش داده سنتی آنها را پردازش کرد

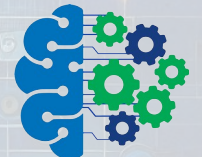
BIGDATA

اینترنت اشیا: مجموعه‌ای از حسگرها، عملگرها و پردازنده‌ها که از طریق شبکه محلی یا اینترنت به یکدیگر متصل هستند

IOT

هوش مصنوعی و یادگیری ماشین: الگوریتم‌ها و سیستم‌هایی که توانایی یادگیری و اجرای وظایف پیچیده را دارند

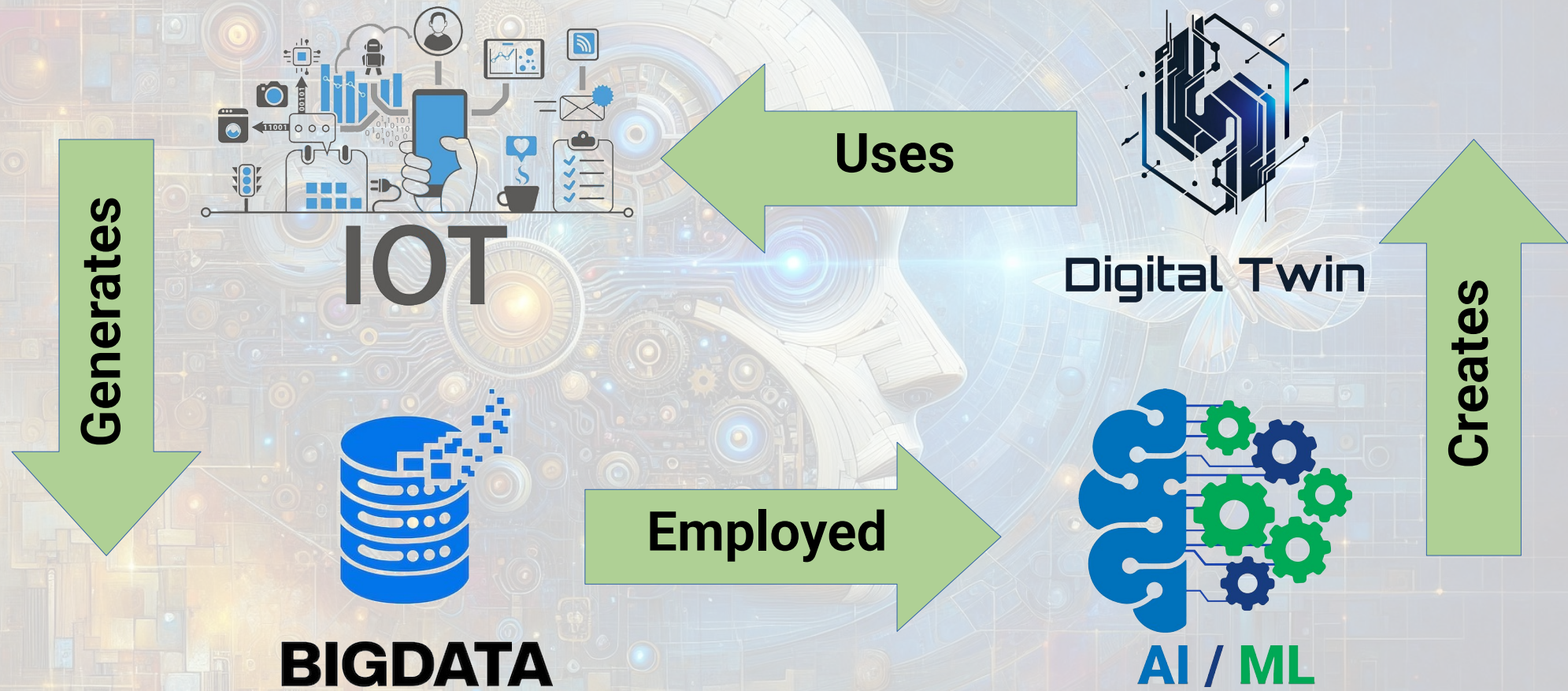
AI / ML

همزاد دیجیتال: نمایشی رقومی و مجازی از یک سیستم فیزیکی که با آن همگام شده است

Digital Twin

چهار مفهوم متعامل

کلان داده‌ها

مجموعه‌ای عظیم از داده‌های گردآوری‌شده از منابع مختلف که در سه حوزه حجم، تنوع و سرعت رشد در مقیاس عظیم باشند و شش ویژگی زیر به آن‌ها مترتب است:

VOLUME

حجم

حجم داده‌های
تشکیل‌دهنده
کلان داده

VARIETY

تنوع

انواع داده‌های موجود
در کلان داده اعم از
ساخت‌یافته، خام، سند،
چندرسانه‌ای و ...

VELOCITY

سرعت

سرعت ایجاد یا
تغییرات در کلان داده

VERACITY

اطمینان

میزان دقت و
اطمینانی که به صحت
داده‌ها وجود دارد

VALUE

ارزش

ارزش داده‌های
خلق‌شده برای
کسب‌وکار هدف

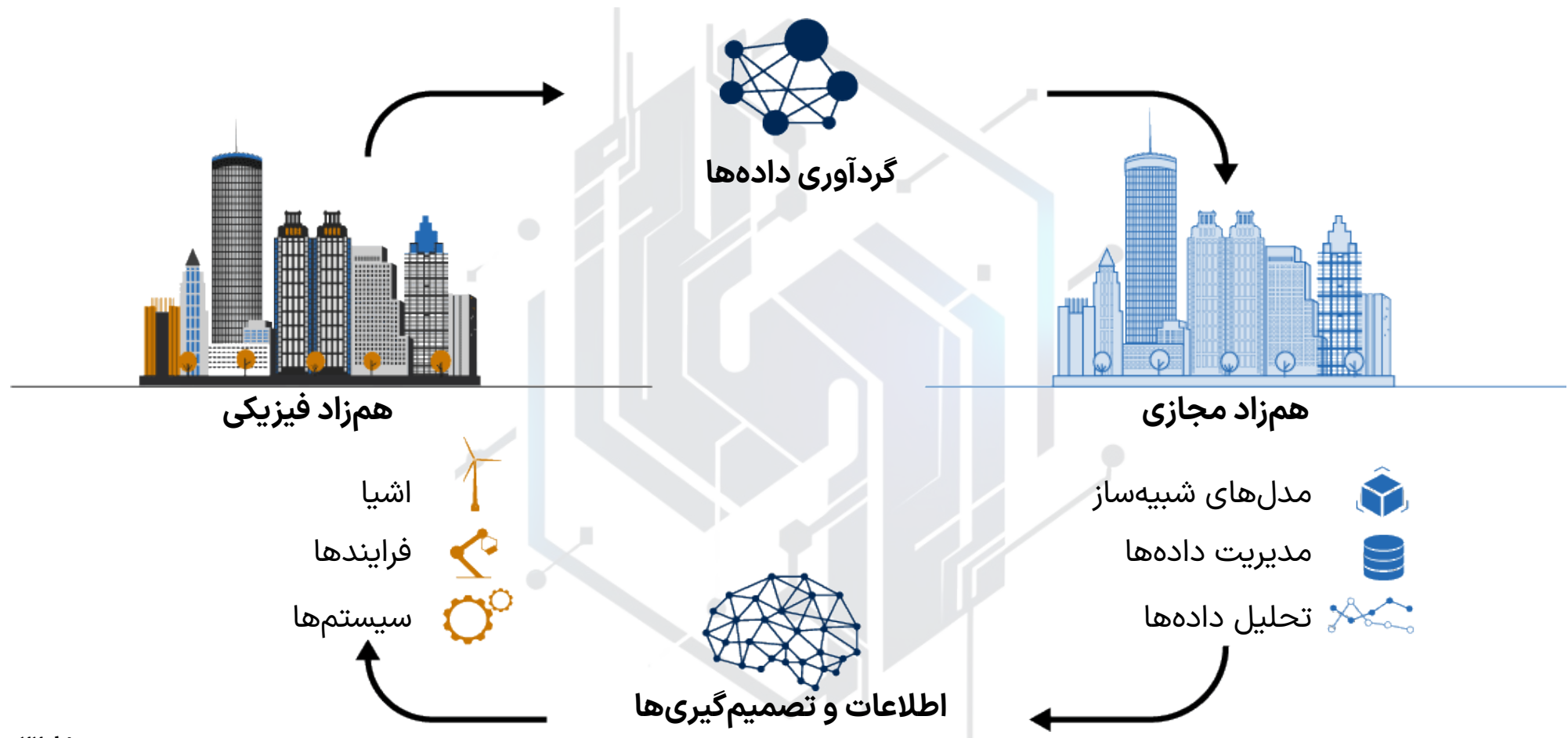
VARIABILITY

کاربردهای متغیر

روش‌هایی که می‌توان
از کلان داده‌ها بهره‌برد

همزاد دیجیتال (Digital Twin)

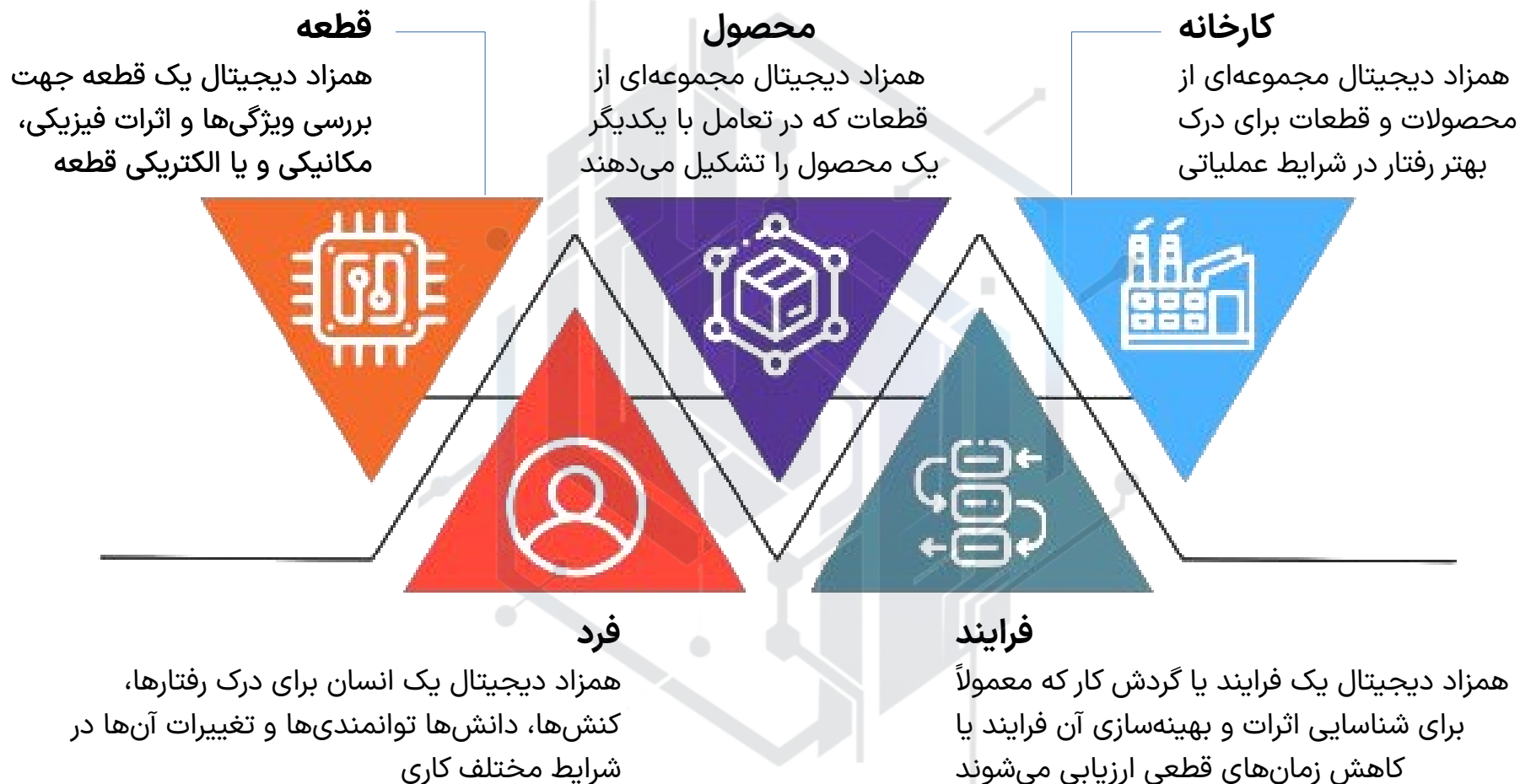

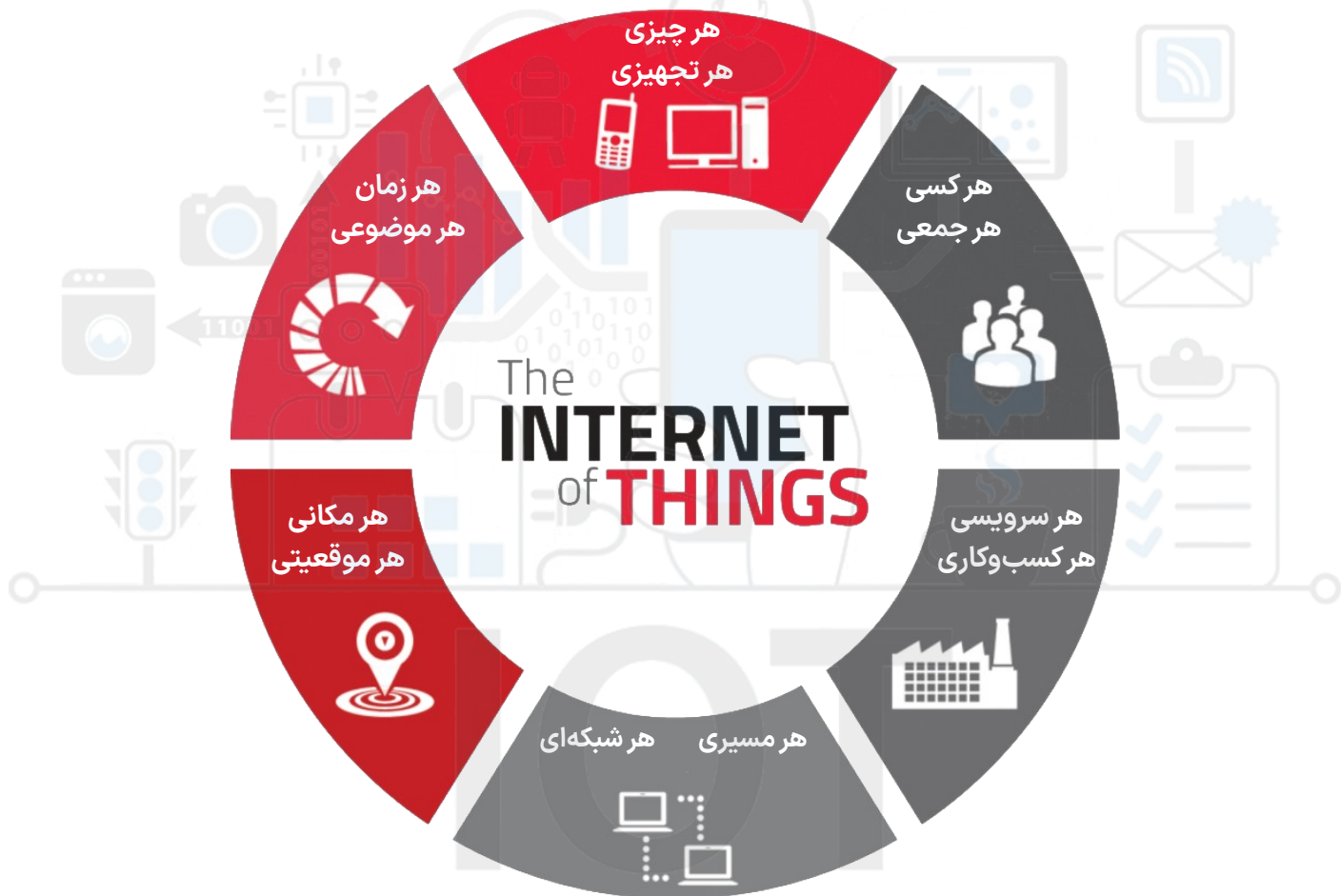
تفاوت همزاد دیجیتال با شبیه سازی

ویژگی	همزاد دیجیتال	شبیه سازی
تعامل با سیستم واقعی	به صورت مستمر با همزاد فیزیکی خود همسنگ و همزمان می شود	تنها یک برگرفت (snapshot) از یک مقطع عملیاتی سیستم فیزیکی
به روز رسانی برخط	به صورت مستمر اطلاعات به روز با همزاد فیزیکی به اشتراک گذاشته می شود	همگام سازی و به روز رسانی برخط وجود ندارد و به ازای هر ورودی خروجی مشخص تولید می کند
دید پویا	یک دید زنده و پویا از سیستم را ارائه می دهد	یک دید شبیه سازی شده ایستا مبتنی بر شرایط از پیش تعیین شده ارائه می دهد
مثالی از کاربردها	طراحی و پیاده سازی یک سیستم کنترل ترافیک	شبیه سازی خستگی فلز در اثر خمش مداوم

انواع همزاد دیجیتال

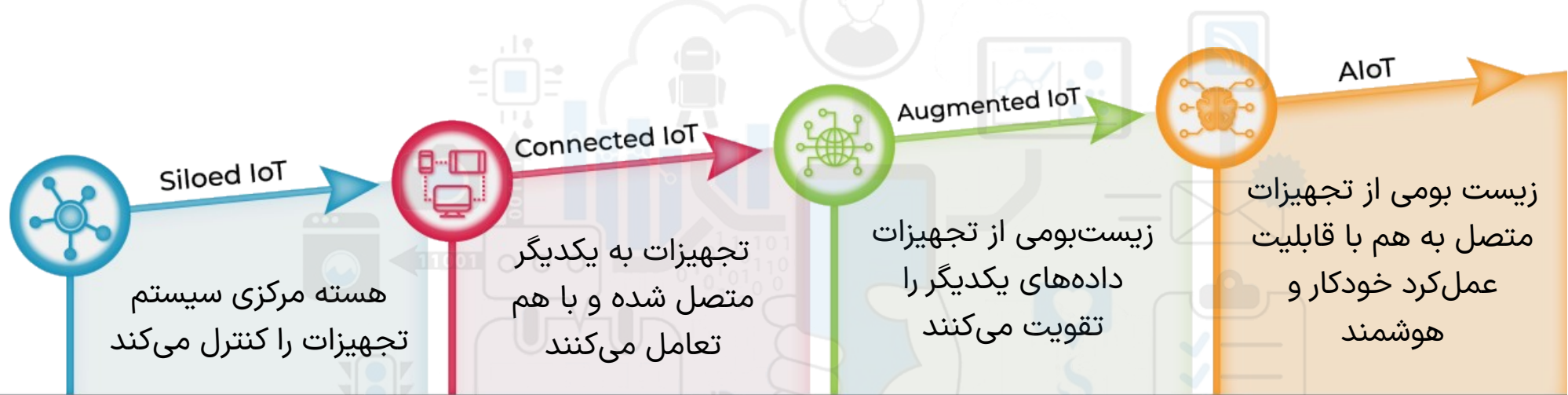
هوشمندسازی

ارکان هوشمندسازی

سیر تکامل هوشمندسازی

ویژگی‌های کلیدی

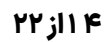
احساس و پایش
شبکه‌ای از حسگرها که امکان
پایش ویژگی‌های متعدد
محیطی را فراهم می‌کند

مدیریت و کنترل
یکتاسازی، پاکسازی،
دسته‌بندی و ذخیره‌سازی
داده‌های گردآوری‌شده از
حسگرهای متعدد متصل

افزونگی
تحلیل داده‌های گردآوری‌شده
از حسگرهای متصل برای
بدست‌آوردن دید سطح بالا و
کنترل بهتر زیست‌بوم

خودکارسازی
قابلیت پایش، تصمیم‌گیری و
عمل‌کرد خودکار و مستقل
مبتنی بر هوش مصنوعی

ارتباط میان مفاهیم هوشمندسازی

علم داده

علم داده، هوش مصنوعی و یادگیری ماشین

یادگیری ماشین

شاخه‌ای از هوش مصنوعی که از داده‌ها و الگوریتم‌ها برای ایجاد توانمندی یادگیری در ماشین‌ها استفاده کرده و آموخته‌های ماشین در گذر زمان و با داده‌های جدید افزایش می‌یابد

هوش مصنوعی

یکی از شاخه‌های علوم کامپیوتر که در آن سعی می‌شود ماشین‌ها همانند انسان‌ها فکر و عمل کنند و در نهایت به عنوان یک عامل خودکار خودشان تصمیم بگیرند

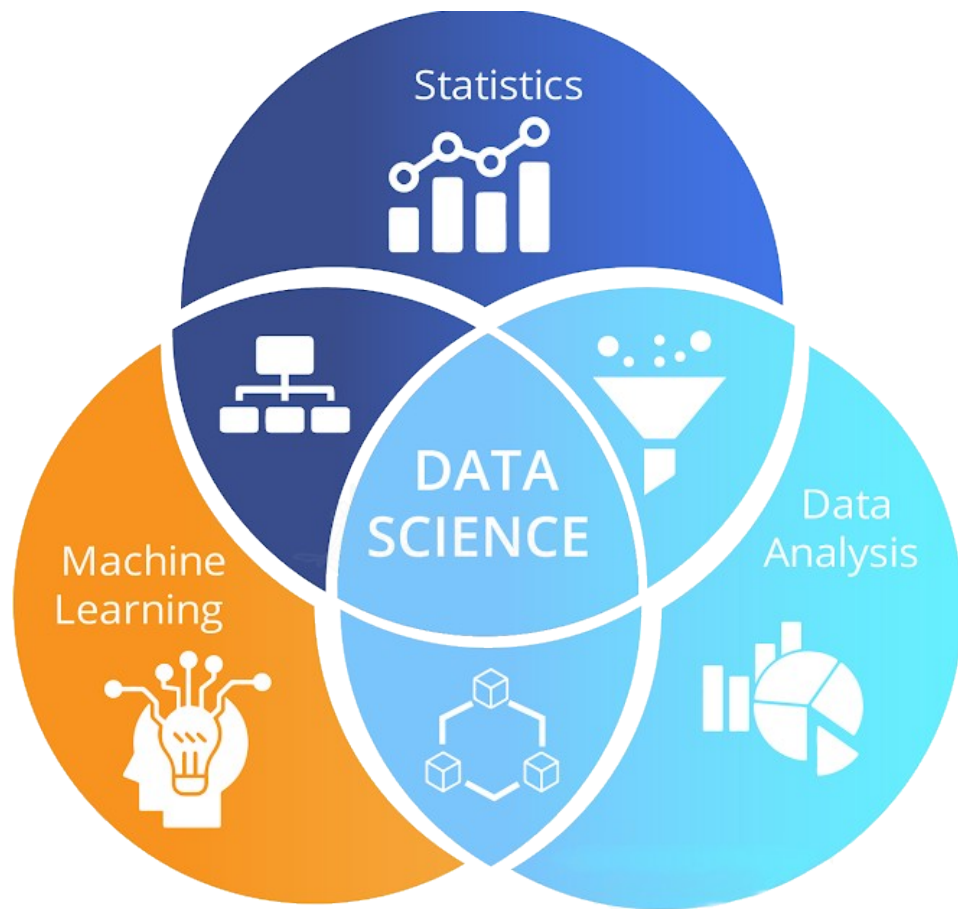
علم داده

فرایند استخراج برداشت‌های بامعنی و کاربردی از داده‌های حجیم خام (کلان‌داده) برای حل مسایل واقعی و توسعه راهکارهای تجاری و عملیاتی

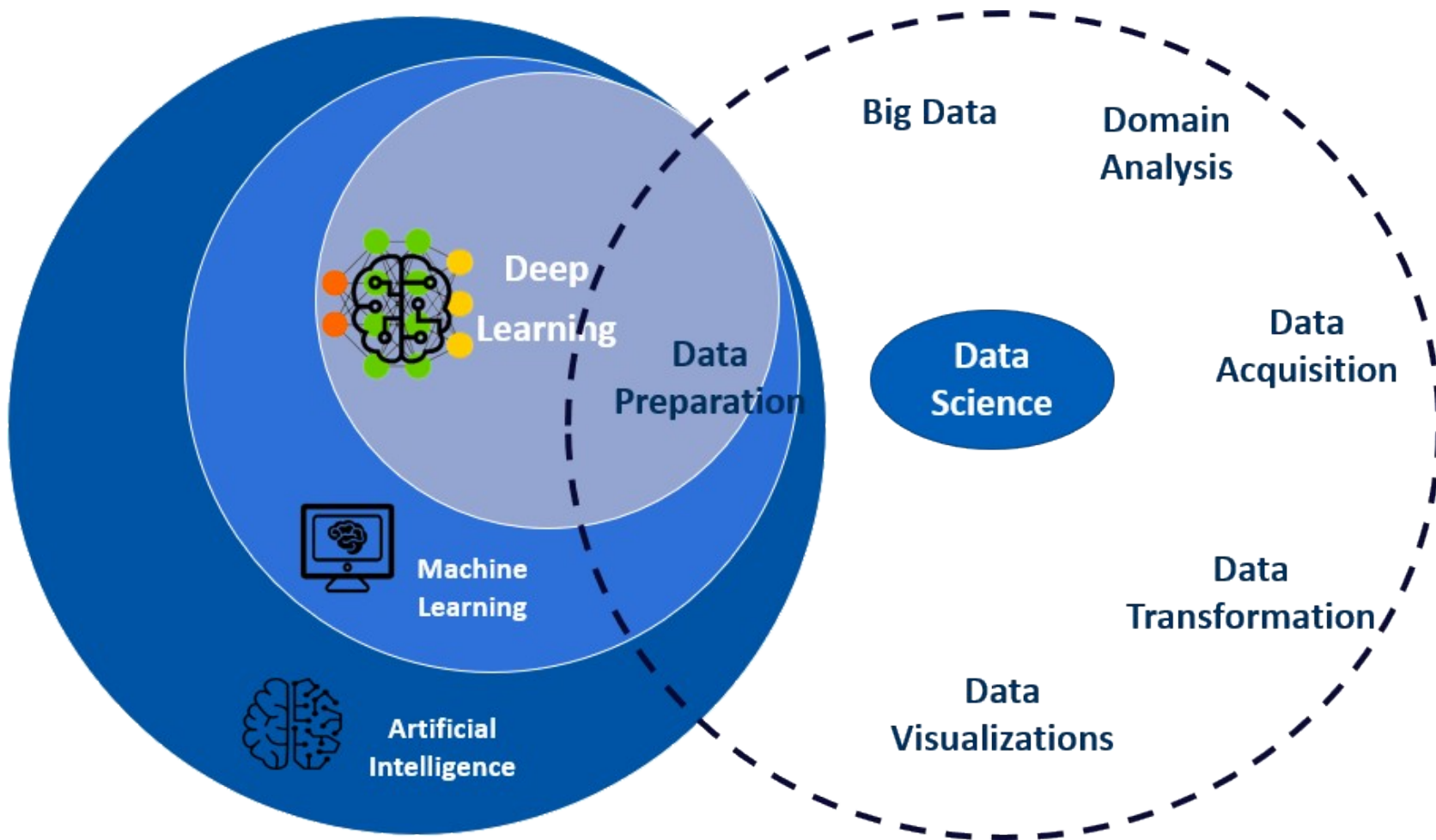

ارتباط میان علوم مختلف

ارتباط میان علم داده و انواع هوش مصنوعی

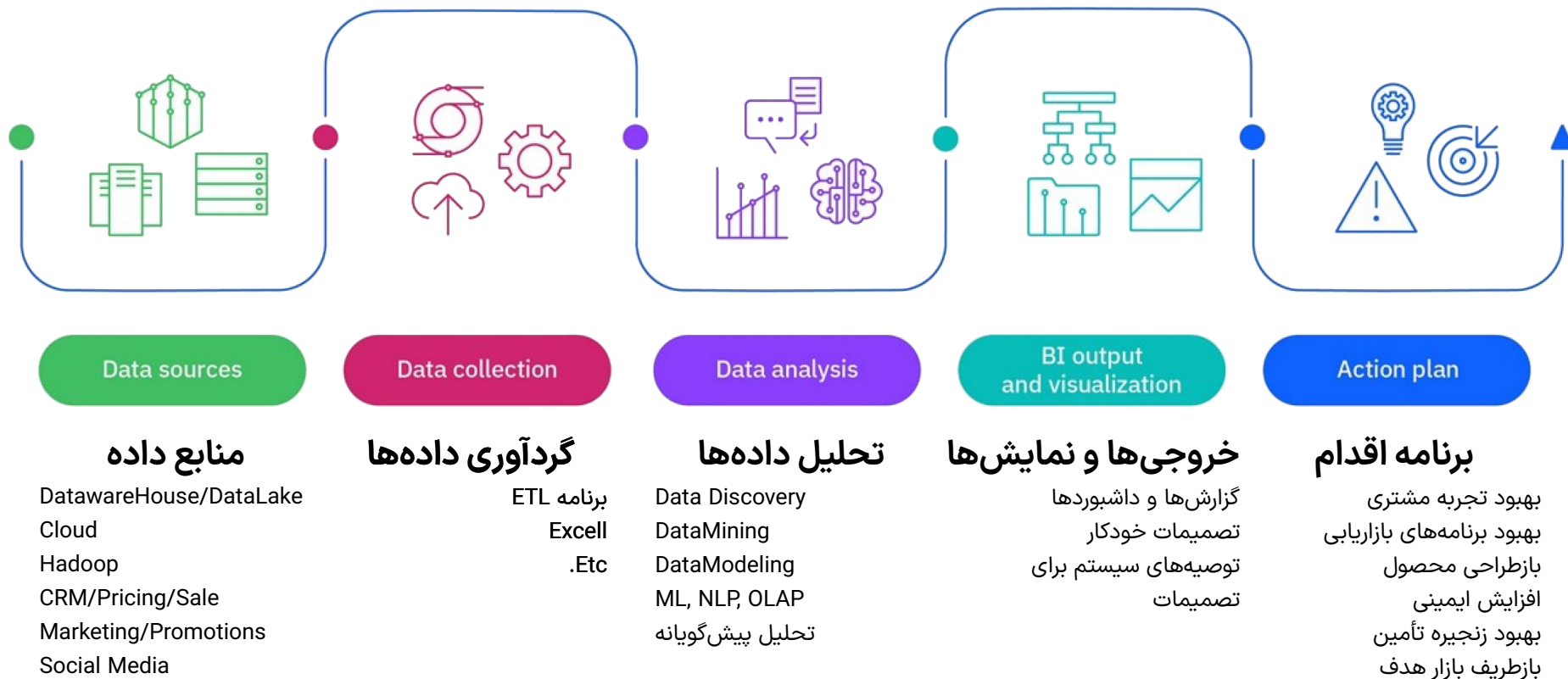
وجوه تمایز و تشابه علم داده، هوش مصنوعی و یادگیری ماشین

یادگیری ماشین	هوش مصنوعی	علم داده	
ایجاد امکان یادگیری برای رایانه‌ها جهت استخراج الگو از داده‌ها، پیش‌بینی، دسته‌بندی، و بهینه‌سازی	ایجاد ماشین‌هایی که کارهایی که معمولاً بر عهده انسان است انجام دهند	استخراج مفاهیم از داده‌ها جهت بهبود روش‌های تصمیم‌گیری، حل مساله و بهبود فرایندها توسط مدیران	هدف
ایجاد الگوریتم‌هایی برای یادگیری ماشین‌ها با کاربردهای متنوع و وسیع	محدوده‌ای وسیع از رباتیک و پردازش زبان تا پردازش تصویر و سیستم‌های خبره و غیره	تمامی اعمال اعم از گردآوری، تمیزکردن، مدل‌سازی، استخراج ویژگی و غیره روی داده‌ها	محدوده
انواع داده‌های ساخت‌یافته، بدون ساختار و یا با ساختار ضعیف	نوع خاصی از داده‌ها در قالب بردار و نگاشت	انواع داده ساخت‌یافته یا بدون ساختار	انواع داده

هوش تجاری

وجوه تمایز و تشابه هوش مصنوعی و هوش تجاری

هوش مصنوعی	هوش تجاری
چیزی	تحلیل‌های پیشرفته که موجب تصمیم و عمل‌کرد خودکار می‌شود
هدف	شبیه‌سازی رفتار، منش و هوش انسان و کمک به تصمیم‌گیری بهینه
چه زمانی استفاده می‌شود؟	پردازش حجم عظیمی از کلان‌داده‌ها و پیش‌بینی وقایع آتی.
چه کمکی می‌کند؟	ماشین‌هایی با قابلیت‌های عمل‌کرد شبیه انسان برای پیش‌بینی وقایع و رخدادها و بهینه‌سازی فرایندها و تصمیمات
کاربردها	پیش‌بینی، بازی، پردازش زیان طبیعی، پردازش تصویر، رباتیک، خودروهای خودرانو ...
	ارایه تحلیل و استخراج مفهوم از داده‌های ذخیره‌شده. کاربرد اصلی پاسخ به این سؤال است که چه رخ داده است؟
	پردازش داده‌های گذشته موجب تصمیمات آتی بهتر و رضایت بیشتر کارمندان و بهبود فرایندها می‌شود
	عمدتاً برای داده‌کاوی، گزارش‌دهی، استخراج ویژگی‌های برجسته و ارایه داشبوردهای عملیاتی

صبح ظهر وندىك است

ان صباح الضهور والقريب

الشيخ محمد بن عبد الوهاب

